Diversiteit en gelijke kansen

De kloof tussen leerlingen uit sociaal kwetsbare en sociaal minder kwetsbare milieus is in ons onderwijs groot. Veel jongeren verlaten het onderwijs zonder de sleutelcompetenties die nodig zijn om maatschappelijk en op de arbeidsmarkt te kunnen functioneren.

Onderwijs staat elke dag voor de enorme uitdaging om de leerlingen alle kansen te geven tot maximale ontwikkeling en participatie. Want we weten dat de school én de leerkracht wel degelijk het verschil kan maken in het bestrijden van sociale ongelijkheid. Het gaat erom gelijke kansen te creëren zodat jongeren die uit sociaal kwetsbaardere milieus komen evenveel kansen hebben dan andere jongeren, zodat hun kansen niet afhangen van hun sociale achtergrond.

Het project DISCO wil scholen ondersteunen bij het positief en daadkrachtige benutten van diversiteit.

Diversiteit · heterogeniteit · differentiatie

Omgaan met diversiteit op school is op een structurele manier (verweven doorheen alle lessen) werk maken van het ontwikkelen van de competenties bij leerlingen om met diversiteit te kunnen omgaan. Dit is een essentieel onderdeel van burgerschaps-vorming. Positief en planmatig omgaan met verschillen draagt ook bij tot het verwerven van sleutelcompetenties door leerlingen om met diversiteit in hun directe omgeving en de bredere samenleving te kunnen omgaan. Maar omgaan met diversiteit op school en in de klas is ook – en misschien nog meer – het creëren van een beleid en een leeromgeving die de diversiteit die leerlingen meebrengen positief benut om zo leren en leerkansen te verhogen, om sociale ongelijkheid te bestrijden. Omgaan met diversiteit als leerkracht is dan vooral het kunnen creëren van een krachtige leeromgeving die toelaat om met de heterogeniteit die in de klas aanwezig is om te gaan op zo'n wijze dat alle kinderen en jongeren tot meer en beter leren kunnen komen. Differentiatie is hierbij zeker aan de orde en is "het positief en planmatig omgaan met verschillen tussen leerlingen met het oog op het grootst mogelijke leerrendement voor elke leerling."

DISCO: inzetten op diversiteit en leren …

Met dit traject willen de pedagogische begeleiding en het Steunpunt GOK scholen coachen bij de ontwikkeling en implementatie van omgaan met diversiteit. Om in scholen werk te maken van de ontwikkeling van de competentie omgaan met diversiteit zien we twee mogelijke sporen vanwaar er in een coachingstraject kan gewerkt worden: (a) het beleid van de school en hoe er op dit niveau wordt ingespeeld en gebruik wordt gemaakt van de aanwezige diversiteit, (b) het klasniveau en hoe de leerkracht (of leerkrachtengroep) kan omgaan met diversiteit. Het gaat dan vooral om het kunnen creëren van die krachtige leeromgeving. Enkele krachtlijnen voor een krachtige leeromgeving:

- **welomschreven, zinvolle, en relevante doelstellingen**
- **actief leren, zelfexploratie en reflectie**
- gebruik maken van **diversiteit** met een variatie aan werkvormen waarbij leerlingen onderling tot **intense en samen geconstrueerde interactie** komen
- **breed evalueren**
- **schoolteams waar met elkaar samenwerken troef is:** overleggen, expertise bundelen om een krachtdadig pedagogisch project uit te bouwen

We willen via deze actie een nog sterker bewijs leveren van de link tussen een krachtige leeromgeving en leermotivatie, die cruciaal zijn voor een goede doorstroming en oriëntering en het schoolsucces van alle leerlingen.

Wat houdt een coachingstraject in?

In het coachingstraject werkt het schoolteam samen met de pedagogisch begeleider en een coach van het Steunpunt GOK een traject uit op maat van de school. De coaching kan afhankelijk van de wensen van de school diverse vormen aannemen. De school maakt ook zelf de keuze wie uit het schoolteam zal meewerken aan het traject. De school bepaalt dus zelf hoeveel tijd en menskracht zij wil investeren in het traject.

Mogelijke vormen van coaching

Afhankelijk van het spoor waarvoor de school kiest:

- het verrijken van bestaand materiaal of het samen voorbereiden van lessen die meer kansen bieden om te differentiëren, interactief te werken, diversiteit te benutten, authenticiteit na te streven, …
- het samen voorbereiden van evaluatie materialen
- het uitproberen en bespreken van instrumenten en materialen die de GOK-coach aanreikt
- het organiseren van teamoverleg of overleg tussen een klein groepje van samenwerkende leerkrachten
- begeleiden en ondersteunen bij het uitvoeren, implementeren en evalueren van acties.
- observeren van activiteiten gekoppeld aan reflectie

- het organiseren van bijeenkomsten van leerkrachten of teams uit verschillende trajectscholen
- het bevragen van leerlingen over hun leerbehoeften en reacties op het aangeboden materiaal

Wat verwachten we van de school?

Omdat het traject helemaal in samenspraak met de school wordt uitgetekend, verwachten we wel een sterke bereidheid en een groot engagement om in een vernieuwend ontwikkelingstraject rond diversiteit te stappen en om nieuwe tools uit te proberen en observatie met reflectie toe te laten.

Van de schoolleiding verwachten we dat zij collega's en leerlingen optimaal stimuleert om constructief mee te werken en open te staan voor de intensieve samenwerking. Een vertegenwoordiging van diverse studierichtingen, leerjaren, vakken of leerdomeinen, en middenkader is aanbevelenswaardig, maar niet noodzakelijk.

Daartegenover staat dat de school geheel kosteloos aan het traject kan deelnemen.

Wie kan meedoen?

De pedagogische begeleiding selecteert tien scholen verspreid over de netten en Vlaanderen. Het is een pluspunt als deze scholen het thema 'omgaan met diversiteit' gekozen hebben binnen hun GOK-werking. In principe komen 5 basisscholen en 5 BSO/TSO

scholen in aanmerking voor deelname. Pas na het intakegesprek neemt de school een definitief besluit om mee te doen. De samenwerking kan lopen tot eind 2010, maar wordt elk jaar geëvalueerd.

GOK

Wat levert het op?

Het traject is vooral bedoeld om de vaardigheid van leerkrachten(teams) en scholen om met diversiteit om te gaan te implementeren in de lespraktijk en het schoolbeleid. En om de noodzakelijke aandacht voor dit thema voor gelijke onderwijskansen binnen het schoolteam te bevorderen. *DISCO* staat dus niet alleen voor de meerwaarde van diversiteit voor gelijke kansen voor alle leerlingen maar ook voor de daadkracht van het schoolteam.

Het traject is geen eenrichtingsverkeer. Ook de pedagogische begeleiding en het Steunpunt GOK hopen door de samenwerking met leerkrachten(teams) en scholen meer kennis op te doen over omgaan met diversiteit in diverse klas- en schoolcontexten, waarvan andere scholen in Vlaanderen dan weer kunnen profiteren.

Meer informatie

Steunpunt GOK

Sint-Pietersnieuwstraat 49

9000 GENT

Contactpersoon:

Eva Verstraete & Jef Deschuyffeleer

e.verstraete@ugent.be;

jef.deschuyffeleer@ugent.be

09/264 70 38

GOK

Ben jij een DISCO school?

Wil je deelnemen aan een coachingstraject om geïntegreerd te werken rond

omgaan met diversiteit?

Leerlingen alle kansen bieden tot maximale ontwikkeling en participatie noodzakelijk om maatschappelijk en op de arbeidsmarkt te functioneren

Een samenwerkingsproject van de pedagogische begeleiding en het Steunpunt GOK

voor basis- en secundaire scholen